

תוכן ענינים

23	..... צואה מהבעל שם טוב זלה"ה
26	..... סימן א העתק אגרת שכתב הרב הקדוש ר' ישראל בעל שם טוב זלה"ה לארץ הקדושה
32	..... סימן ב כונת המקוה מהבעל שם טוב זלה"ה
41	..... סימן ג ידיעת ה' - עד היכן שהיד מגעת
43	..... סימן ד על האדם לנהוג על פי מדרגתו
44	..... סימן ה הצדיק פותח את צינור ושביל השפע לעולם
45	..... סימן ו הכרעה בספקות - על ידי סילוק הנגיעות האישיות
47	..... סימן ז האדם בוחר אם לנטות אל החיובי שבו או אל השלילי
48	..... סימן ח עבודתו של "ראש הדור" - העלאת אנשי הדור ועניניהם וחיבורם לקדושה
49	..... סימן ט א שתי מצוות שבכל מצוה - המעשה והכוונה
50	..... סימן ט ב המדות הרעות הן כסמים ממיתים, שהמומחה יכול להשתמש בהם לרפואה

- 52 ..... סימן י
בשלושה דרכים נקנים ישראל לקב"ה - בכיסופין, בשטר ובביאה
- 54 ..... סימן יא.
עשרה שלבים בהתחדשות דברי תורה בשכל האדם - במקביל להתחדשות הבריאה
יש מאין על ידי עשר הספירות
- 57 ..... סימן יב
ככל שהמדרגה גבוהה יותר, מתמעטים הצדיקים הנמצאים בה
- 59 ..... סימן יג.
הארת עיני האדם בתורה - על ידי לימוד במתינות
- 60 ..... סימן יד
הארת עיני האדם בספקותיו - על ידי "אור ה"
- 61 ..... סימן טו
בירור הניצוצות במקומו של האדם
- 63 ..... סימן טז
נחיצות החיות והשמחה בתורה ובתפילה
- 64 ..... סימן יז
חיבור הרוחניות והשורש העליון אל הדיבור והמעשה הגשמיים - בתורה, בתפילה
ובמצוות
- 69 ..... סימן יח.
תפילת הצדיק על שונאיו (א) - השבת הניצוצות שנפרדו מנשמתו
- 71 ..... סימן יט.
"לשם יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה" - שהקב"ה יתפאר בעולמו
- 74 ..... סימן כ
הקשים והצרות מביאים עליו והתרוממות - לאדם ולשכינה
- 75 ..... סימן כא
זכר ונקבה שבכל תיבה
- 76 ..... סימן כב
תורה מרב הגון (א) - התורה פרה ורבה
- 78 ..... סימן כג.
תורה מרב הגון (ב) - כל דבר תורה מכיל את כל התורה
- 80 ..... סימן כד
עיקר בריאת האדם - לשבר את המדות הטבעיות והמחשבות הרעות
- 83 ..... סימן כה
ידיעת והכרת החולי היא רפואתו
- 84 ..... סימן כו.
מקומו של הרע ביחס לטוב (א) - הסיוע והתועלת שיש ממנו בעבודת ה'

88	סימן כז	מקומו של הרע ביחס לטוב (ב) - יתרון האור מן החושך
90	סימן כח א	סוד הכנעה הבדלה והמתקה (א) - עבודת המילה והסרת הערלה בתחום הקדושה
93	סימן כח ב	סוד הכנעה הבדלה והמתקה (ב) - "לך לך" בעבודת האדם
96	סימן כט	הסבור שהנו קרוב לה' - רחוק הוא, ולהפך
97	סימן ל	התנאי לצמיחה בעבודת ה' - הרגשת צער וריחוק
99	סימן לא	פירוש "ראומה" - ענוה מתוך כוונה להתייחר בה עצמה
102	סימן לב א	סוד קפיצת הדרך של אליעזר
103	סימן לב ב	"מדברת עם אחד" - חיבור הדיבור בעניני העולם עם ה' אחד
104	סימן לג	מיתוק הדינים והפיכתם לטוב על ידי מציאת שורש חסד בתוך הדין
106	סימן לד	ביטולה של תורה זהו יסודה - הפסקה מהלימוד לצורך תוספת עילוי
108	סימן לה	אין לסמוך על אחרים בעבודת ה' (א)
110	סימן לו	מיזוג ניגודים אפשרי רק בעבודת ה'
112	סימן לז	צחוק ו"מילתא דבדיחותא" ככלי סיוע בעבודת ה' להתעלות ולהתקרב לקדושה
114	סימן לח א	מיראה חיצונית ליראה פנימית (א) - התעוררות פחדים מעניני העולם היא יד הבורא וחסדו כדי לעורר ליראת ה'
116	סימן לח ב	מיראה חיצונית ליראה פנימית (ב) - היראה נעשית לאהבה והפחדים מסתלקים
119	סימן לט	העלאת מחשבות זרות (א) - גם במחשבה הזרה קיימת מציאות ה'
125	סימן מ	תקנתו של דובר שקר - להמנע מלשקר אפילו באופן המותר

פְּתַר שֵׁם טוֹב

הַעֲתֵק הָאֲגֵרֶת שְׂפָתַי הַרְבֵּה תְּקַדְוֶשׁ ר' יִשְׂרָאֵל בְּעַל שֵׁם טוֹב זֶלַה"ה
לְאַרְצֵן תְּקַדְוֶשָׁה

בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה שְׁנַת תַּק"ז עֲשִׂיתִי הַשְּׁבַעַת עֲלִית הַנְּשָׁמָה פִּידוּע לָהּ, וְרֵאִיתִי דְבָרִים
נִפְלְאִים בְּמַרְאֵה מַה שְׁלֹא רֵאִיתִי עַד הֵנָּה מִיּוֹם עֲמָדִי עַל דַּעְתִּי, וְאֲשֶׁר
רֵאִיתִי וְלִמְדָתִי בְּעֵלְתִי לְשֵׁם בְּלַתִּי אֶפְשָׁרִי לְסַפֵּר וְלְדַבֵּר אֶפִּילוּ פֶה אֶל פֶּה, אֲדָּ
בְּחִזְרָתִי לְגֵן עֵדֶן הַתְּחִתּוֹן וְרֵאִיתִי בְּמָה נִשְׁמוֹת הַחַיִּים וְהַמְתִּים, הִידוּעִים לִי וְשְׂאִינָם
יְדוּעִים לִי, בְּלִי שְׁעוֹר וּמִסְפָּר, בְּרִצּוֹא וְשׁוֹב, לְעֵלוֹת מְעוֹלָם לְעוֹלָם דְּרָךְ הָעֲמוּד

נִפְלְאִים בְּמַרְאֵה - בַּמַּחֲזָה, מַה שְׁלֹא רֵאִיתִי
עַד הֵנָּה, מִיּוֹם עֲמָדִי עַל דַּעְתִּי.

פְּתַר שֵׁם טוֹב

וְאֲשֶׁר רֵאִיתִי וְלִמְדָתִי בְּעֵלְתִי לְשֵׁם -
בְּלַתִּי אֶפְשָׁרִי לְסַפֵּר וְלְדַבֵּר, אֶפִּילוּ פֶה אֶל
פֶּה בְּשִׂיחָה פְּנִים אֶל פְּנִים, וְכֹל שֶׁכֵּן שֶׁלֹּא
נִיתֵן לַגְּלוּת זֹאת בְּכַתָּב; אֲדָּ נִיתֵן לְסַפֵּר
שֶׁבְּחִזְרָתִי - בְּדֶרֶךְ חֲזָרְתִי לְעוֹלָם הַזֶּה,
הַגַּעֲתִי לְגֵן עֵדֶן הַתְּחִתּוֹן, וְרֵאִיתִי שֵׁם בְּמָה
מִנְשְׁמוֹת בְּנֵי אָדָם הַחַיִּים וְהַמְתִּים, מַהֵם הִיוּ
בְּנֵי אָדָם הִידוּעִים לִי וְכֵן הִיוּ כְּאֵלוּ שְׂאִינָם
יְדוּעִים לִי, בְּלִי שְׁעוֹר וּמִסְפָּר - מִסְפֵּר עֲצוּם
שֶׁל נִשְׁמוֹת, בְּרִצּוֹא וְשׁוֹב - נִשְׁמוֹת אֵלוּ הִיוּ
נִתּוֹנוֹת בְּאוֹתָהּ שְׁעָה בְּעֵלְיוֹת וִירִידוֹת חֲזוֹרוֹת
וְנִשְׁנוֹת¹, מִתּוֹךְ כּוֹוֹנָה וְתִשׁוּקָה לְעֵלוֹת
מְעוֹלָם תְּחִתּוֹן לְעוֹלָם עֲלִיוֹן יוֹתֵר מִמֶּנּוּ,
דְּרָךְ הָעֲמוּד הִידוּעִי לְיִרְדָּעִי חָן]=חֲכֵמָה

- באופן מוחלט ובלתי ניתן להפרה - לקיים דבר
מסוים.

3. הדרגה התחתונה בעולם הנשמות, להבדיל
מ"גן עדן העליון". וראה תניא פרק לט.

4. על פי לשון הכתוב - יחזקאל א, יד.

5. ראה זהר חלק א פא, א.

הַעֲתֵק חֶלֶק מִהָאֲגֵרֶת שְׂפָתַי הַרְבֵּה
תְּקַדְוֶשׁ ר' יִשְׂרָאֵל בְּעַל שֵׁם טוֹב זֶלַה"ה
לְאַרְצֵן תְּקַדְוֶשָׁה - לְגִיסוֹ רַבִּי גֵרְשׁוֹן
מִקִּיטוּב

בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה שְׁנַת תַּק"ז עֲשִׂיתִי הַשְּׁבַעַת
עֲלִית הַנְּשָׁמָה - הַעֲלִיתִי אֶת נִשְׁמָתִי
לְעוֹלְמוֹת הָעֲלִיוֹנִים, עַל יְדֵי "הַשְּׁבַעַת"
שְׁמוֹת קְדוּשִׁים², פִּידוּע לָהּ, וְרֵאִיתִי דְבָרִים

1. ראה גם להלן סימן קסה.

ולהעיר משערי תשובה (לאדמו"ר האמצעי) חלק
א מו, ד: "הבעש"ט כשהיה לו עליית הנשמה כו',
היה מופשט מכל הגשמת חיי חומריות גופו כמו
המתעלף ממש... אשר לא יריגש כל כאב והכאה...
וזהו למעלה מהפשטת חומר גופם שבנביאים
בשעת הנבואה, שאין שם כליון כלל, אלא אדרבה
- שלמים בכל חושי גופם, רק בלתי נרגשים, מפני
שנזכרו לקבלת האור האלקי וממילא נתבטל
חומר הגסות".

2. כלומר, פקודה על כחות עליונים בשבועה

מקורות
ושינויי נוסחאות

העתק האגרת. בן
פורת יוסף בסופו
- אגרת מהבעש"ט
זלה"ה.

בעלתי. שם:
בהעלות.

הידוע לידועי חן, בשמחה רבה וגדולה אשר ילאה הפה לספר וכבד און הנשמי משמוע, וגם רשעים רבים חזרו בתשובה ונמחל להם עונותיהם, באשר שהיה עת רצון גדול שגם בעיני יפלא מאד שכמה וכמה נתקבלו בתשובה, שגם אתה ידעת אותם, והיה ביניהם גם כן שמחה רבה עד מאד ועלו גם כן בעליות הנ"ל. וכלם באחד בקשו ממני והפצירו בי עד בוש באמרם, לרום מעלת כבוד תורתך הנגד ד' בבינה יתרה להשיג ולדעת מענינים האלה, עמנו תעלה להיות לנו לעזר ולסעד. ומחמת השמחה הגדולה שראיתי ביניהם, אמרתי לעלות עמם. וראיתי במראה פי הספרא אחרא עלה לקמרג בשמחה גדולה אשר לא היה כמוהו, ופעל פעלותיו גזרות שמד על כמה נפשות שיהרגו במיתות משנות, ואחזתני פלצות ומסרתי ממש נפשי, ובקשתי ממוזרי ורבי שלי שילך עמו, כי סכנה גדולה לילך ולעלות לעולמות העליונים, כי

בהתאם לרום מעלת כבוד תורתך – הנגד ד' בבינה יתרה להשיג ולדעת מענינים האלה המתגלים בעולם העליון יותר, ועל כן מבקשים אנו שעמנו תעלה להיות לנו לעזר ולסעד בקבלת הגילויים העליונים שם. ומחמת השמחה הגדולה שראיתי ביניהם – אמרתי [=הסכמתי בדעתי] לעלות עמם.

וראיתי במראה שהתגלה בעולם העליון יותר כי הספרא אחרא – הצד האחר, כח הטומאה, עלה באותה שעה, בראש השנה, לקמרג ולגרום לגיירות רעות על בני האדם, והיה אף הוא שרוי בשמחה גדולה באופן מיוחד ונדיר אשר לא היה כמוהו, ופעל פעלותיו – ונגזרו גזרות שמד [=השמדה וכליון] על כמה נפשות, שיהרגו במיתות משנות, ואחזתני פלצות⁷ – נבאלתי ונחרדתי מכך, ומסרתי ממש נפשי למנוע בכל כחי את רוע הגזירה.

ובקשתי ממוזרי ורבי שלי אחיה השילוני⁸ שילך עמו, כי סכנה גדולה לילך

נסתרה, חכמת הקבלה], ובאותה שעה היו הנשמות שריות בשמחה רבה וגדולה, אשר ילאה הפה לספר – תיאור הדבר הוא מעבר למגבלות כח הדיבור שבפה, וכבד און הנשמי משמוע – וקליטתו היא מעבר לגבול יכולת השמיעה שבאוזן.

וגם רשעים רבים שנשמתם היתה שם באותה שעה, בראש השנה, חזרו אז בתשובה, ונמחל להם על עונותיהם, באשר [=כיון] שהיה אז עת רצון גדול, עד שגם בעיני יפלא מאד איך יתכן שכמה וכמה רשעים נתקבלו בתשובה – תשובתם התקבלה לרצון למרות גודל רשעותם, שגם אתה ידעת אותם – רשעים אלו מוכרים גם לך, והיה ביניהם – שרתה אז בין הרשעים גם כן שמחה רבה עד מאד, ועלו גם כן הם בעליות הנ"ל.

וכלם באחד – כל הנשמות שהיו אז ב"גן עדן התחתון", בדרכם לעלות מעלה יותר, בקשו ממני והפצירו בי עד בוש באמרם:

שהיה לו בושת מלחוק תמיד על דבריהם".

7. על פי לשון הכתוב – איוב כא, ו.

8. ראה להלן סימן קמג.

6. על פי לשון הכתוב – מלכים-ב, יז (וראה בפירוש הרלב"ג שם: "הרבו כל כך דברים עד

מיום היותי על עמדי לא עליתי בעליות גדולות כמהו.

ועליתי מדרגה אחר מדרגה, עד שנכנסתי להיכל משיח ששם לומד משיח תורה עם כל התנאים והצדיקים וגם עם שבועה רועים, ושם ראיתי שמחה גדולה עד מאד, ואיני יודע לשמחה זו מה הוא עושה, והייתי סוכר שהשמחה הזו חס ושלום על פטירתו מהעולם הזה, והודיעו לי אחר כך שאיני נפטר עדן כי הנאה להם למעלה בשאני מיוחד יחודים למטה על ידי תורתם הקדושה, אבל מהות השמחה איני יודע עד היום הזה.

ושאלתי את פי משיח, אימת אתי מר, והשיב לי, בזאת תדע, בעת שיתפרסם למוךך ויתגלה בעולם ויפוצו מעינותיך חוצה מה שלמדתי אותך

תורתם הקדושה של תנאים וצדיקים אלו. אבל מהות השמחה שהיתה שם אז – איני יודע עד היום הזה.

ושאלתי את פי משיח: אימת אתי מר – מתי בא האדון, כלומר מתי יבוא לגאול את עם ישראל. והשיב לי: בזאת תדע שהגיע זמני לגאול את ישראל, בעת שיתפרסם למוךך – מה שהנך מלמד ומורה לרבים ויתגלה בעולם, ו"יפוצו מעינותיך חוצה"¹² – הדברים יתפשטו ויפוצו למרחקים¹³,

מביניהן מאירה ומשפיעה אל התחתונה, והוא מהכוונות העיקריות בעבודת ה' על פי הקבלה.

12. לשון הכתוב – משלי ה, טז.

13. ראה דגל מחנה אפרים, פרשת בשלח: "דאיתא באגרת הקודש של אבי אדוני זקני [רבינו הבעש"ט] זללה"ה... ששאל למשיח אימתי אתי מר, והשיב כשיתגלה תורתך ויפוצו מעינותיך חוצה, עיין שם. וזה יש לומר שמרומז בפסוק "ובני ישראל יוצאים – מן הגלות – בריש גלי" (בשלח יד, ח ובתרגום), ברי"ש ראשי תיבות רבי ישראל בעל שם, גלי, היינו כשיתגלה תורתו ויפוצו מעינותיו, אז יפקון מן גלותא" [=אז יצאו מהגלות].

ראה כתר שם טוב השלם, הוספות סימן שמה – מדברי אדמו"ר מוהרי"צ [בתרגום ללשון הקודש]: "מורנו הבעש"ט נודע במדת אהבת ישראל

ולעלות לעולמות העליונים, כי מיום היותי על עמדי – מאז היותי בעולם לא עליתי בעליות גדולות כמהו – כמו עליה זו.

ועליתי מדרגה אחר מדרגה, עד שנכנסתי להיכל משיח – ששם לומד משיח תורה עם כל התנאים והצדיקים, וגם עם שבועה רועים – שבעה צדיקים גדולי עולם שנקראו "רועים"⁹, ושם ראיתי שמחה גדולה עד מאד, ואיני יודע לשמחה זו מה הוא עושה¹⁰ – מהו טעם השמחה המיוחדת, והייתי סוכר שהשמחה הזו היא חס ושלום על שהגיע כעת זמן פטירתי מהעולם הזה ואני עתיד להשאר עמהם שם; והודיעו לי אחר כך שאיני נפטר עדן מן העולם, כי יש הנאה להם למעלה בשאני מיוחד יחודים למטה – בהיותי בעולם הזה אני פועל פעולות רוחניות בעולמות העליונים¹¹, על ידי לימוד

9. ראה מיכה ה, ד. סוכה נב, ב.

10. על פי לשון הכתוב – קהלת ב, ב.

11. "חוד", במשמעות זו, פירושו חיבור והתאחדות של שתי בחינות עליונות, כך שהעליונה

והשגת, ויוכלו גם המה לעשות יחודים ועליות כמוד, ואז יכלו כל הקלפות ויהיה עת רצון וישועה.

ותמהתי על זה, והיה לי צער גדול באריכות הזמן כל כך מתי זה אפשר להיות. אך ממה שלמדתי בהיותי שם שלשה דברים סגולות ושלשה שמות הקדושים, והם בנקל ללמד ולפרש, ונתקרה דעתי, וחשבתני אפשר שעל ידי זה

ידי עבודתם בעולם הזה ועליות לעולמות העליונים להשיג מדרגות אלקיות כמוד, ואז יכלו ויתבטלו כל הקלפות המסתירות את אור הקדושה, ויהיה עת רצון וישועה.

ותמהתי על זה, שאם כך הגאולה רחוקה מאוד מלהגיע, והיה לי צער גדול¹⁵ באריכות [=על אריכות] הזמן כל כך, מתי זה אפשר להיות - אימתי יוכל התנאי האמור להתקיים! אך למעשה, ממה שלמדתי בהיותי שם - יש שלשה דברים שהם סגולות, ושלשה שמות הקדושים, והם דברים שאפשר בנקל ללמד ולפרש, ועל כן לבסוף נתקרה דעתי - נרגע צערי,

מה שלמדתי אותך כעת - בעלייתך זו - ומה שהשגת, ויוכלו גם המה - תלמידיך ומקבלי השפעתך לעשות יחודים על

שלו... בעיניו המאירות הוא מביט על חשכת הגלות ורואה כיצד יהודים מקיימים תורה ומצוות במסירות נפש גדולה ומתוך יסורים... ומתוך כך מתעוררת בלבו השאלה מדוע לא בא משיח, גואל צדק... ובזמן זה מתרחשת עליית נשמתו להיכל המשיח, ושאלתו אימתי קאתי מר... דיבורו של הבעש"ט עם משיח הוא בהמשך לדברי הגמרא בסנהדרין [צח, א] אודות מענה המשיח [לשאלת ר' יהושע בן לוי "לאימת אתי מר"] "היום אם בקולו של הקב"ה תשמעו", ועל כך מקשה הבעש"ט - הלא כבר נתקיים ב"ה" בקולו תשמעו".

ועל כך משיב המשיח לבעש"ט, לכשיפוצו מעיינותיך חוצה ברחבות פלגי מים [המשך לשון הכתוב במשלי שם], יפוצו מעיינותיך חוצה - סוף שתקנה תלמידים ותורה הוראות ברבים ויצא לך שם (רש"י)... "חוצה" פירושו בחוץ, כלומר לא במקום המוכשר לכך... ואף על פי כן יהיה ניכר כי אלו הם "מעיינותיך".

מענה המשיח לשאלת הבעש"ט מוכן כי תורת רבינו הבעש"ט נ"ע, והתגלות השכל האלקי שהבעש"ט ותלמידיו ותלמידי תלמידיו, אבותינו רבותינו הקדושים נ"ע ז"ע, מסרו לנו - יש לה שייכות לביאת המשיח".

וראה בפרטיות ובארוכה בביאור מענה המשיח - במקורות הרבים שצינו שם בשולי הגליון. ועיין עוד בקונטרס ענינה של תורת החסידות - בביאור הטעם שהפצת מעיינות החסידות חוצה היא היא הכלי וההכנה לגילוי האלקי לעתיד לבא.

14. באגרת אדמו"ר ז"ע (נדפסה בספר מנחם משיב נפשי ע' 1064): "במענה על מכתבו... במה שכתוב באגרת הקודש הידוע של מורנו

הבעש"ט, אשר שאל את פי משיח אימתי קאתי מר והשיב בואת תדע בעת שיתפרסם לימודך ויתגלה בעולם ויפוצו מעיינותיך חוצה וכו', ושואל אם יוצאים בזה בלימוד גרידא, ואפשר שצריך להגיע למדרגת היחודים העליונים ועליית נשמה וכו'. והנה ענין זה, עשיית יחודים ועליית נשמה, כתוב אודותם בהמשך הדברים בפירושו, שמה מוכח שלא זה הענין דיפוצו מעיינותיך חוצה", עיין שם ביאור הדברים, וראה דגל מחנה אפרים שבערה הקודמת, שכן עולה להדיא מדבריו.

15. ראה תורת שלום ע' 113 [בתרגום ללשון הקודש]: "כשנאמר לבעש"ט ז"ל... לכשיפוצו מעיינותיך חוצה, הזיל דמעות על כך. העולם אומר שבכה על ה"חוצה". אמנם באגרת לא משמע כך, אלא שבכה מתי יהיה הדבר, אבל העולם אומר שבכה על ה"חוצה". הרי משמע שחסידות ניתנה כדי שהכל - אפילו אלו שאינם מזוככים, שהרי זהו הפירוש "חוצה" - יוכלו להשיג ולהבין אלקות".

יִוְכְלוּ גַם אַנְשֵׁי גִילִי לְבֹא לְמִדְרָגָה וּבְחִינָה כְּמוֹתַי, דְּהֵינּוּ בְּהִיוֹתָם יְכוּלִים לְעֲלִיּוֹת נְשָׁמוֹת וְלִמְדוֹ וַיִּשְׁגּוּ כְּמוֹ אֲנִי. וְלֹא נִתְּנָה רְשׁוֹת כָּל יְמֵי חַיֵּי לְגִלוֹת זֹאת. וּבְקִשְׁתִּי עֲבוּרָךְ לְלַמֵּד אוֹתְךָ וְלֹא הוֹרְשִׁיתִי כָּלֵל, וּמִשְׁבַּע וְעוֹמֵד אֲנִי עַל זֶה.

אֵךְ זֹאת אֲנִי מוֹדִיעֶךָ וְהֵשֵׁם יִהְיֶה בְּעִזְרְךָ לְנֹכַח ה' דְּרַכְּךָ וְאֵל יִלְיוּ, בְּעֵת תִּפְלְתֶךָ וְלִמְוֹדְךָ וְכָל דְּבוּר וְדְבוּר וּמוֹצָא שְׁפָתֶיךָ תִּכְוֶן לְיַחַד שֵׁם, כִּי בְּכָל אוֹת וְאוֹת יֵשׁ עוֹלָמוֹת וּנְשָׁמוֹת וְאֵלֵהוֹת, וְעוֹלָיִם וּמִתְקַשְּׂרִים וּמִתְיַחֲדִים זֶה עִם זֶה, וְאַחַר כֵּן

”שם” משמותיו של הקב”ה, שיתאחד עם הדיבור הגשמי ויאיר דרכו למטה, כִּי כָּלֵל אוֹת וְאוֹת יֵשׁ שֶׁלש בחינות זו למעלה מזו, הנקראות עוֹלָמוֹת וּנְשָׁמוֹת וְאֵלֵהוֹת, שהן שלש דרגות כלליות של אור אלקי¹⁸: “עולמות” היא הבריאה עצמה, עם הכח האלקי המוגבל המתלבש בכל נברא לפי ערכו ומחיה אותו; “נשמות” הן הניצוצות האלקיים הנעלים המסתתרים בבריאה, שאינם לפי ערך הנבראים¹⁹, ו”אלקות” היא הבחינה הנעלית מכדי להופיע בבריאה כלל, וְשֶׁלֶשֶׁתָּן עוֹלָיִם כְּלוֹמֵר, יוֹצֵאִים מִגִּדְרָם וְהַגְבַּלְתָּם וּמִתְיַחֲדִים זֶה עִם זֶה וְכך נוצרת ה”אות” השלימה,

בראותי שמדובר בדבר אפשרי, והטעם לכך הוא כיון שחֲשַׁבְתִּי שֶׁאֶפְשֶׁר שְׁעַל יְדֵי זֶה – עַל יְדֵי סְגוּלוֹת וּשְׁמוֹת אֵלּוּ יִוְכְלוּ גַם שֶׁאֵר אַנְשֵׁי גִילִי – אֵלּוּ שֶׁמֵּעַמְדֵם הִרוּחַנִי קָרוֹב לְשֵׁלִי לְבֹא לְמִדְרָגָה וּבְחִינָה כְּמוֹתַי, דְּהֵינּוּ בְּהִיוֹתָם יְכוּלִים עַל יְדֵי לִימּוּד סְגוּלוֹת וּשְׁמוֹת אֵלּוּ לְעֲשׂוֹת עֲלִיּוֹת נְשָׁמוֹת – לְעֲלִיית נשמותיהם לעולמות עליונים – כְּמוֹ שֶׁעֲשִׂיתִי אֲנִי, וְזֹאת יִלְמְדוּ שֵׁם וַיִּשְׁגּוּ אֵת הַדְּבָרִים הָאֵמוּרִים כְּמוֹ אֲנִי.

וְאוֹלָם, בְּפוּעַל לֹא נִתְּנָה לִי רְשׁוֹת כָּל יְמֵי חַיֵּי לְגִלוֹת זֹאת – אֵת שֶׁלֶשֶׁת דְּבָרֵי הַסְּגוּלָה וְאֵת שֶׁלֶשֶׁת הַשְּׁמוֹת הַקְּדוּשִׁים שֵׁשׁ לְלִמּוּד וְלִהְשִׁיג. וּבְקִשְׁתִּי עֲבוּרָךְ שֶׁתִּנְתֵּן לִי רְשׁוֹת לְלַמֵּד אוֹתְךָ, וְלֹא הוֹרְשִׁיתִי כָּלֵל. וּמִשְׁבַּע וְעוֹמֵד אֲנִי עַל זֶה שֶׁלֹּא אֶגְלֶה לְאַף אֶחָד אֵת אֲשֶׁר לְמַדְתִּי וְהִשְׁגַּתִּי שֵׁם.

אֵךְ זֹאת אֲנִי מוֹדִיעֶךָ, וְהֵשֵׁם יִהְיֶה בְּעִזְרְךָ, לְנֹכַח ה' דְּרַכְּךָ¹⁶ – עֵינֵי ה' בּוֹחֲנוֹת אֵת מַעֲשִׂיךָ, וְלִכְוֶן, וְאֵל יִלְיוּ¹⁷ – הִישְׁמַר שֶׁהַדְּבָרִים דְּלֹהֲלֵן לֹא יִמוּשׁוּ מִזְכְּרוֹנְךָ:

בְּעֵת תִּפְלְתֶךָ וְלִמְוֹדְךָ וְכָל דְּבוּר וְדְבוּר וּמוֹצָא שְׁפָתֶיךָ – תִּכְוֶן בְּאִמְרָה זֹאת לְיַחַד שֵׁם לְפַעוֹל “יַחַד” שֶׁל בְּחִינָה אֱלֹקִית מְסוּיֵמֶת,

18. ראה מאמר שני המאורות קיד, א: “אנך... הנזכר בספרים הקדושים היינו אורות ניצוצין כלים, ובקבלת הבעש”ט נקרא בשם עולמות נשמות אלקות כידוע”.

ליתר פירוט בנוגע לבחינות אלו – ראה בעש”ט על התורה, עמוד התפילה הערה יג. אור התורה נח חלק ג תריד, א. ספר המאמרים באתי לגני חלק ב ע’ תנר ואילך.

19. ראה מאמר שני המאורות שם: “על דרך משל ש(ה)דבר חכמה עמוקה ונפלאה מאוד, אי אפשר שיבוא ממנה שום גילוי אפילו לחכם מופלא, שיוכל לעמוד על הדבר חכמה מתוך הכתב, כי אם מעוטרף ומלוּבש בכמה העלמות, עד שמי שאינו חכם מופלג לא ירגיש אותו למציאות עין שכלי כלל. וכן הוא ענין הניצוצות עליונים מאוד, אינם נמצאים אלא במדרגות תחתונות דוקא”.

16. על פי לשון הכתוב – משלי ה, כא.

17. לשון הכתוב – משלי ד, כא.

מתקשרים ומתיחדים האותיות ונעשה תבה ומתיחדים יחוד אַמְתִּי בִּאֱלֹהִים, ותכלול נשמתך עמָהֶם בְּכָל בְּחִינָה וּבְחִינָה מִהַנְּלִי, ומתיחדים כָּל הָעוֹלָמוֹת בְּאֶחָד וְעוֹלָיִם, ונעשה שְׂמֵחָה וְתַעֲנוּג גָּדוֹל לְאִין שְׁעוֹר, בְּהִבְיָד בְּשִׂמְחַת חֲתָן וְכֵלָה בְּקַטְנוֹת וְנִשְׁמִיּוֹת, וְכָל שְׂבָן בְּמַעֲלָה הָעֲלִיּוֹנָה בְּזֹאת. וּבְיָדָי ה' יִהְיֶה בְּעֶזְרְךָ וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה תִצְלִיחַ וְתִשְׁכִּיל, תֵּן לְחֶכְמְךָ וְיִחְכַּם עוֹד.

וְנִשְׁמִיּוֹת - במדרגה נמוכה וגשמית, והשמחה היא מחיבור והתאחדות דרגות שונות, שכן המשמעות הפנימית של יחוד החתן והכלה היא השפעה מבחינה עליונה (חתן) לבחינה תחתונה ממנה (כלה), וְכָל שְׂבָן שֵׁשׁ שִׂמְחָה וְתַעֲנוּג כִּאֲשֶׁר נַעֲשֶׂה יַחְדָּו כַּעֲיֵן זֶה בְּמַעֲלָה הָעֲלִיּוֹנָה בְּזֹאת - במדרגה עליונה כמו זו המדוברת כאן, דהיינו היחוד הרוחני שבין העולמות לאלקות.

וּבְיָדָי ה' יִהְיֶה בְּעֶזְרְךָ לְקִיִּים אֵת כָּל הָאֱמוּרָה, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה תִצְלִיחַ וְתִשְׁכִּיל. תֵּן לְחֶכְמְךָ וְיִחְכַּם עוֹד²⁰.

20. לשון הכתוב - משלי ט, ט. כלומר, "אמור לו [לחכם] דברי חכמה ויתחכם מדעתו עוד יותר" (מצודת דוד על הפסוק).

ואחר כך מתקשרים ומתיחדים האותיות אחת עם חברתה, ונעשה - ונוצרת תבה שלימה, ומתיחדים כל האותיות יחוד אַמְתִּי בִּאֱלֹהִים - באור האלקי המאיר בתיבה זו; ול"יחוד" זה עליך לכוון בכל דיבור של תורה ותפילה.

ותכלול נשמתך עמָהֶם - תחבר ו"תכלול" גם את נשמתך ב"יחוד" זה, שתהיה מאוחדת וכלולה בְּכָל בְּחִינָה וּבְחִינָה מִהַנְּלִי - משלש הבחינות הנ"ל.

ומתיחדים על ידי היחוד האמור כָּל הָעוֹלָמוֹת בְּאֶחָד, וְעוֹלָיִם לְהַתְחַבֵּר עִם הָאוֹר הָאֱלֹקִי, וְעַל יְדֵי כֵךְ נַעֲשֶׂה שְׂמֵחָה וְתַעֲנוּג גָּדוֹל לְאִין שְׁעוֹר. וְדוּגְמָא לְדַבֵּר - בְּהִבְיָד בְּשִׂמְחַת יַחְדָּו חֲתָן וְכֵלָה בְּקַטְנוֹת